



# Communicatie op het water

Een marifoon is een zend- en ontvangapparaat voor maritieme communicatie. Via de marifoon legt u contact met andere schepen en met walstations, zoals bruggen, sluisen, verkeersposten of de kustwacht. Zowel op zee als op de binnenwateren. Goed marifoongebruik draagt bij aan de veiligheid op het water.

## Veiliger varen

Een marifoon is niet verplicht aan boord van een klein schip. Het is wel raadzaam een marifoon te gebruiken. U ontvangt dan berichten, hoort wat andere schippers melden en kunt zelf contact leggen. Dat komt de veiligheid op het water ten goede, zeker in gebieden met beroepsvaart. Als u een marifoon aan boord hebt, moet u een bedieningscertificaat bezitten en bent u verplicht om uit te luisteren. Op de binnenwateren, waaronder ook het IJsselmeer en de Waddenzee, zet u de marifoon in principe op kanaal 10. Op zee op kanaal 16. Schakel regelmatig over op een nautisch informatiekanaal (bijvoorbeeld VHF 1 van de Centrale Meldpost IJsselmeer) voor weerberichten en mededelingen voor de scheepvaart.

## Waarom een marifoon?

- De marifoon is belangrijk voor het contact met de verkeersbegeleiders, brug- en sluiswachters.
- Door het uitluisteren van de marifoon weet u wat er in uw omgeving gebeurt, welke schepen er in de buurt zijn en welke manoeuvres zij maken. Met dergelijke informatie kunt u veilig navigeren.
- U ontvangt eenvoudig veiligheidsberichten aan boord, zoals weersverwachtingen, stormwaarschuwingen en scheepvaartberichten.
- Uw noodoproep via de marifoon wordt gehoord door iedereen die in uw omgeving uitluistert.





## Geen alternatief

Een mobiele telefoon is geen alternatief voor de marifoon. Een mobieltje slechts maakt één op één contact en is afhankelijk van bereik en batterijduur. Een portfoon is evenmin een volwaardig alternatief voor de marifoon. Een portfoon heeft minder zend- en ontvangstbereik en is eveneens afhankelijk van de batterijwerking.

## Verkeersbegeleiding

In drukke gebieden zorgt de vaarwegbeheerder vanaf verkeersposten en -centrales voor verkeersbegeleiding. Een verkeersleider informeert en adviseert en geeft zo nodig aanwijzingen binnen het werkgebied van de verkeerspost. Zo zorgt deze voor een veilige en vlotte doorstroming. Als u door een verkeerspost of -centrale wordt opgeroepen, bent u verplicht te antwoorden en de gevraagde informatie te verstrekken. Dit geldt ook voor een oproep op een schip-schipkanaal.

## Blokkanaal

Elke verkeerspost neemt een stuk van de vaarweg voor zijn rekening, een zogenoemd blokgebied of een sector. Daarin geldt een eigen marifoonkanaal, het blokkanaal. Een blokkanaal wordt aangegeven op de waterkaart en op VHF-borden langs de oevers. Zodra u een blokgebied binnenvaart en er een marifoon aan boord is, bent u verplicht uit te luisteren op het aangegeven blokkanaal. Verlaat u het blokgebied, dan schakelt u weer over op kanaal 10 of een volgend blokgebied.

Bij binnenkomst van een blokgebied hoeft u zich niet te melden, maar als u een bijzondere manoeuvre gaat maken, moet u dat wel laten weten. Bij bruggen en sluisen luistert u uit op het marifoonkanaal dat op borden is aangegeven. Daarna schakelt u weer over op kanaal 10 of een blokkanaal.

## Regels voor marifoongebruik

In het Binnenvaart Politierglement (BPR) en het Rijnvaart Politierglement (RPR) staan regels voor maritieme communicatie. De belangrijkste zijn:

- Het boek 'Wetgeving voor de Binnenvaart deel III Marifonie' (Handboek voor de marifonie), het registratiebewijs of vergunning en het bedieningscertificaat moeten aan boord zijn.
- Wie een marifoon heeft, is verplicht uit te luisteren op kanaal 10 (binnenwater), kanaal 16 (op zee) of het geldende blokkanaal.
- Wordt u aangeroepen op een blok- of schip-schipkanaal, dan moet u alle informatie geven die voor de veiligheid van de scheepvaart noodzakelijk is.
- Gebruik bij communicatieproblemen de taal die is aangegeven in de scheepvaartreglementen.

## Noodverkeer

Als het schip en opvarenden in ernstig en dreigend gevaar verkeren en onmiddellijk hulp nodig hebben, mag het noodsein ('Mayday') worden gebruikt.

## Registratie en bedieningscertificaat

In Nederland bent u verplicht maritieme radiozendapparatuur te registreren. Daarvoor hebt u een bedieningscertificaat nodig. Registreren kan met uw DigiD via de website van Agentschap Telecom. Als u een marifoon of portofoon aan boord hebt zonder registratie, bent u in overtreding. Ook voor het gebruik van aanvullende apparatuur, zoals AIS (Automatic Identification System), EPIRB (noodradiobaken), middengolf/kortegolf of SATCOM, geldt een registratieplicht. Al deze apparatuur moet zijn voorzien van de aan de registratiehouder toegewezen identificatie (ATIS en/of MMSI). Voor de bediening van sommige aanvullende apparatuur is Marcom A of B vereist. Voor het gebruik van de veel voorkomende combimarifoon moet u minimaal in het bezit zijn van een Marcom B certificaat. Meer informatie: [www.agentschaptelecom.nl](http://www.agentschaptelecom.nl).

## ATIS

De marifoons en portofoons die op de binnenwateren worden gebruikt, moeten de toegewezen ATIS-code (radioroepnaam) uitzenden. ATIS staat voor Automatic Transmitter Identification System. Ontvangers kunnen dankzij ATIS zien door wie zij worden opgeroepen. Koopt u een nieuwe marifoon of portofoon, dan moet u de toegewezen ATIS-code (laten) programmeren. Deze vindt u op het registratiebewijs. Neemt u een marifoon of portofoon over van iemand anders, dan moet u de aan u toegewezen ATIS-code (laten) programmeren. In overleg met Agentschap Telecom is het mogelijk de code van de vorige eigenaar over te nemen. Geef wijzigingen van uw registratiegegevens altijd door aan Agentschap Telecom.

## MMSI

Een MMSI (Maritime Mobile Service Identity) is een uniek nummer van negen cijfers dat wordt gebruikt om een schip te identificeren. De MMSI moet worden geprogrammeerd in noodradiobakens (Epirbs), maritieme

radiozendapparaten geschikt voor DSC (Digital Selective Calling) en AIS (Automatic Identification System). Dat helpt om opsporings- en reddingsacties snel en efficiënt te laten verlopen. De MMSI is vergelijkbaar met ATIS. In principe was ATIS voor binnenvaart en MMSI voor de zeevaart. Met de komst van AIS wordt de MMSI ook gebruikt voor de binnen- en recreatievaart. Een MMSI vraagt u aan bij Agentschap Telecom. Een Nederlandse MMSI begint met 244, 245 of 246.

## AIS

Het Automatic Identification System is een wereldwijd gebruikt, geautomatiseerd meld- en volgsysteem. Walstations en schepen in de omgeving van een schip ontvangen informatie en wisselen dat automatisch uit, zoals identificatie, soort vaartuig, positie, koers, snelheid en lading. AIS is een navigatie ondersteunend systeem wat bijdraagt aan veiligheid en efficiënt vervoer over water. Een AIS-transponder moet wel correct geprogrammeerd zijn. AIS-apparatuur moet u bij Agentschap Telecom aanmelden. U krijgt dan automatisch een MMSI-nummer toegewezen en de AIS-apparatuur wordt op uw bestaande registratie bijgeschreven. In de AIS dient de scheepsnaam te worden ingevoerd zonder voor- en/of achtervoegsel en de roepnaam moet zonder spaties worden geprogrammeerd. AIS is niet verplicht voor recreatievaart (kleine schepen). Wel voor grote schepen (langer dan 20 meter) en recreatieschepen met een Certificaat van Onderzoek, op grotere wateren (klasse CEMT 1 en hoger).

- Het is dus heel belangrijk om de aan u toegewezen identificatiecodes (ATIS en MMSI) correct in de hiervoor bestemde apparatuur te programmeren.



## Gespreksdiscipline

Een goede gespreksdiscipline bevordert een vlotte afwikkeling van het radioverkeer en voorkomt ruis.

Dat bereikt u door:

- de marifoonkanalen te gebruiken waarvoor ze bedoeld zijn;
- volgens de verplichte procedure te handelen;
- alleen relevante gesprekken te voeren op de kanalen bestemd voor schip-schipverkeer, nautische informatie, verkeer tussen schip en havenautoriteiten en communicatie aan boord;
- voor privégesprekken uitsluitend de VHF-kanalen 72 en 77 te gebruiken;
- de zendtoets niet langer dan nodig ingedrukt te houden. Houd de ether vrij!

Gebruik voor een juiste positiemelding de vier W's: wie bent u (scheepsnaam), wat bent u (motorjacht, zeiljacht), waar bent u (duidelijke positie), waarheen vaart u (richting vaarwater/haven).

## Toezichthouders

Bij toezicht op marifoongebruik zijn onderstaande partijen betrokken.

### Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat werkt aan vlot en veilig verkeer op het netwerk van hoofdwaterwegen, voor zowel de binnenvaart als de recreatievaart. Goed marifoongebruik speelt hierbij een belangrijke rol. 0800-8002. [www.rijkswaterstaat.nl](http://www.rijkswaterstaat.nl)

### Agentschap Telecom

Agentschap Telecom houdt toezicht op communicatie via de ether. Maritieme communicatie is hier een onderdeel van. Agentschap Telecom streeft naar een storingsvrije, veilige en professionele maritieme communicatie. 050-587 74 44. [www.agentschaptelecom.nl](http://www.agentschaptelecom.nl)

### Politie

De Politie is verantwoordelijk voor de veiligheid, opsporing en het toezicht op de Nederlandse wateren en de Noordzee. Eén van de vijf kerntaken is het handhaven en verbeteren van de nautische veiligheid. Marifoongebruik is hier een onderdeel van. 0900-8844.

[www.politie.nl/themas/waterpolitie.html](http://www.politie.nl/themas/waterpolitie.html)

## Colofon

Het project 'Varen doe je Samen!' heeft als doel de risico's te beperken voor beroeps- en recreatievaart op dezelfde vaarweg. Tal van partijen werken samen in het project:

Agentschap Telecom, ANWB, Koninklijke BLN-Schuttevaer, Havenbedrijf Amsterdam N.V., Havenbedrijf Rotterdam N.V., HISWA Vereniging, KNRM, Rijkswaterstaat, Netwerk Waterrecreatie, de Provincies, Reddingsbrigade Nederland, Sportvisserij Nederland, Stichting Waterrecreatie Nederland, Unie van Waterschappen, Watersportverbond.

## Uitvoering

Waterrecreatie Nederland, Postbus 37111, 1030 AC Amsterdam  
[info@varendoejesamen.nl](mailto:info@varendoejesamen.nl) / [www.varendoejesamen.nl](http://www.varendoejesamen.nl)  
Internationale informatie vind je op: [www.safeboating.eu](http://www.safeboating.eu)

Vragen? Of nieuwsgierig naar andere aandachtspunten voor veiligheid op het water? Kijk op [www.varendoejesamen.nl](http://www.varendoejesamen.nl)  
De website van 'Varen doe je Samen!' werkt ook goed op een smartphone.  
Aan de inhoud van deze brochure zijn geen rechten te ontleen.  
Kijk voor meer informatie [www.varendoejesamen.nl/disclaimer](http://www.varendoejesamen.nl/disclaimer)

